

Dokument o autenticite, Nara 1994

Preambula

1. My, experti zhromaždení v meste Nara (Japonsko) od 1. do 5. septembra 1994, chcem poďakovať japonským úradom za ich veľkorysosť a porozumenie, vytvárajúce priaznivé podmienky pre stretnutie, na ktorom bolo možné poprieť tradičné myslenie v oblasti ochrany a spôsoby debát a prostriedkov rozširovania našich horizontov na zvyšovanie rešpektu rôznorodosti kultúrnej a rôznorodosti kultúrneho dedičstva v ochranárskej praxi.

Chceme rovnako oceniť hodnotu rámca diskusie, ktorý navrhol Výbor pre svetové dedičstvo. Tento výbor prehlásil, že chce preverovať autenticitu výnimočnej univerzálnej hodnoty kultúrneho majetku navrhnutého do Zoznamu svetového dedičstva tak, aby bol plne v zhode so sociálnymi a kultúrnymi hodnotami všetkých spoločností.

3. Dokument z Nary o autenticke je koncipovaný v duchu Benátskej charty z roku 1964. Opiera sa o túto Chartu a predstavuje jej koncepčné rozšírenie vo vzťahu ku kultúrnemu dedičstvu a záujmom súčasného sveta. Prihliada k závažnej úlohe priznávanej v súčasnej dobe kultúrnemu dedičstvu tak povediac vo všetkých spoločnostiach.

4. Vo svete neustále vystavenom silám globalizácie a homogenizácie, v ktorom je hľadanie kultúrnej identity vyjadrované prostredníctvom agresívneho nacionalizmu a vylučovaním menšinových kultúr, je základným prínosom vyplývajúcim z posúdenia autenticke pri ochrane objasnenie a osvetlenie kolektívnej pamäte ľudstva.

Kultúrna rôznorodosť a rôznorodosť dedičstva

5. Rôznorodosť kultúr a kultúrneho dedičstva v našom svete je nenahraditeľným intelektuálnym a duchovným bohatstvom celého ľudstva. Ochrana a udržanie rôznorodosti kultúry a rôznorodosti kultúrneho dedičstva má byť aktívne podporovaná ako hlavný aspekt ľudského rozvoja.

6. Rôznorodosť kultúrneho dedičstva sa prejavuje tak v priestore, ako aj v čase. Vyžaduje maximálne rešpektovanie iných kultúr a všetkých aspektov ich systému viery. V prípade, keď by boli kultúrne hodnoty v rozpore, rešpektovanie kultúrnej rozmanitosti si vyžaduje uznanie legitimacy kultúrnych hodnôt všetkých zúčastnených strán.

7. Všetky kultúry a spoločnosti vychádzajú z nejakých foriem a prostriedkov hmotného a nehmotného výrazu, ktoré vytvárajú ich dedičstvo. Preto ich treba rešpektovať.
8. Dôležité je pripomenúť základný princíp UNESCO, ktoré považuje kultúrne dedičstvo každého za kultúrne dedičstvo všetkých. Preto zodpovednosť za kultúrne dedičstvo a za spôsob, ako s ním nakladať, prináleží predovšetkým kultúrnemu spoločenstvu, ktoré ho vytvorilo, alebo ktoré ho má na starosti. V každom prípade prihlásenie sa k Medzinárodným Chartám, či dohovorom, týkajúcim sa kultúrneho dedičstva, predpokladá ako samozrejmé prijatie princípov a povinností z nich vyplývajúcich. Pre každé spoločenstvo je veľmi vhodné vyvažovať svoje vlastné požiadavky s požiadavkami iných kultúrnych spoločenstiev pri predpoklade, že dosiahnutie tejto rovnováhy, nepodmiňuje ich základné kultúrne hodnoty.

Hodnota a autenticita

9. Ochrana kultúrneho dedičstva vo všetkých jeho podobách a zo všetkých historických období vychádza z hodnôt prisudzovaných tomuto dedičstvu. Čo najpresnejšie chápanie týchto hodnôt závisí, okrem iného, od stupňa dôveryhodnosti zdrojov informácií, ktoré sa nimi zaoberajú. Posúdenie a pochopenie autenticity tohoto zdroja informácií vo vzťahu k originálu a ďalším črtám kultúrneho dedičstva a ich významu je základom pre stanovenie všetkých prvkov autenticity.
10. Autenticita, tak ako bola určená a potvrdená Benátskou chartou, sa javí ako hlavný kvalitatívny faktor, pokiaľ ide o pochopenie autenticity hrá základnú úlohu vo všetkých vedeckých štúdiách o kultúrnom dedičstve pri plánovaní ochrany, obnovy a reštaurovania, ako aj pri procese zápisu používanom pre Dohovor o ochrane svetového dedičstva a pri iných kultúrnych zoznamoch.
11. Posudzovanie hodnôt prisudzovaných kultúrnemu dedičstvu, i dôveryhodnosti príbuzných informačných zdrojov, sa môže líšiť medzi kultúrami, a dokonca i v rámci jednej kultúry. Je preto vylúčené, aby posudzovanie hodnoty a autenticity bolo založené na jednotných kritériách. Naopak, rešpektovanie týchto kultúr vyžaduje, aby každá pamiatka bola posudzovaná a hodnotená s ohľadom na kultúrny kontext, ku ktorému náleží.
12. Preto je mimoriadne dôležité a naliehavé, aby v každej kultúre boli charakterizované špecifické znaky, vzťahujúce sa k hodnotám daného kultúrneho dedičstva a k dôveryhodnosti a spoľahlivosti príslušných informačných zdrojov.

13. V závislosti od povahy kultúrneho dedičstva, jeho kultúrneho kontextu a jeho rozvoja v čase, posudzovanie autenticity môže byť prepojené s hodnotou rôzneho druhu zdrojov informácií. Tie zahrňujú koncepciu a formu, materiály a hmoty, použitie a funkciu, tradície a techniky, polohu a rozmiestnenie, ducha a pocity a iné vnútorné a vonkajšie faktory. Použitie týchto prameňov umožňuje vypracovanie a preverenie špecifických, umeleckých, historických, sociálnych a vedeckých dimenzií.

Príloha č. 1

Návrh na pokračovanie (predložil H. Stovel.)

1. Rešpekt rozmanitej kultúry a kultúrneho dedičstva vyžaduje vedomú snahu zabrániť klamlivým mechanickým formuláciám alebo štandardným procedúram pri definovaní a určovaní autenticity konkrétnej pamiatky a sídla.
2. Snaha stanoviť autenticitu tak, aby rešpektovala rôznorodosť kultúry a kultúrneho dedičstva si vyžaduje prístupy, ktoré podporia kultúru rozvíjať analytický proces a nástroje špecifické pre ich povahu a potreby. Takéto prístupy môžu mať všeobecne niekoľko aspektov:
 - snaha zabezpečiť určenie autenticity vyžaduje multidisciplinárnu spoluprácu a zodpovedajúce využitie všetkých expertíz a vedomostí.
 - snaha zabezpečiť, aby stanovené hodnoty boli skutočne reprezentatívne pre kultúru a rôznorodosť jej záujmov, konkrétne pamiatok a sídiel.
 - snaha jasne dokumentovať povahu autenticity pamiatok a sídiel ako praktický návod pre budúcu starostlivosť a monitoring.
 - snaha aktualizovať autenticitu vo svete meniacich sa hodnôt a okolností.
3. Dôležité sú snahy zabezpečiť, aby určené hodnoty boli rešpektované a aby ich určenie zahŕňalo snahu budovať, pokiaľ je to možné, multidisciplinárny a spoločenský konsenzus k týmto hodnotám.
4. Prístup má tiež uľahčovať a vychádzať z medzinárodnej spolupráce medzi všetkými tými, ktorí sa zaujímajú o ochranu kultúrneho dedičstva, aby zlepšili globálne rešpektovanie a pochopenie rôznych výrazov a hodnôt každej kultúry.
5. Kontinualita a rozširovanie tohoto dialógu s inými regiónmi a kultúrami sveta je nevyhnutnou podmienkou k rastu praktických hodnôt posudzovania autenticity pri ochrane spoločného dedičstva ľudstva.
6. Rastúce povedomie o tejto základnej dimenzii dedičstva medzi verejnosťou je absolútnou potrebou, aby sa dosiahli konkrétne prostriedky pre ochranu stôp minulosti. Tieto prostriedky rozvíjajú väčšie porozumenie hodnôt, ktoré predstavuje kultúrny majetok, ako aj rešpektovanie úlohy, ktorú pamiatky a sídla majú v súčasnej spoločnosti.

Príloha č. 2

Definície

Ochrana :

zahŕňa všetky operácie zamerané na pochopenie kultúrneho dedičstva, oboznámenie sa s ich dejinami a s jeho významom, zaistenie jeho materiálnej ochrany, prípadne jeho prezentáciu (reštaurovanie) a údržbu. /Pod pojmom kultúrne dedičstvo sa rozumejú pamiatky, skupiny budov a lokality s pamiatkovou hodnotou, ako je definované v článku 1 Dohovoru o ochrane svetového dedičstva).

Informačné zdroje :

Všetky materiály, písomné, ústne a obrazové zdroje, ktoré umožňujú spoznať povahu, špecifikácie, význam a históriu kultúrneho dedičstva.

©ICOMOS Slovensko, 2002